

สงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายาและนโยบายการ “เอาชนะจิตและใจ”

เมลิษา อับดุลเลาะห์¹

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการปรับตัวและการสร้างวิธีคิดชุดใหม่ในการรับมือกับสงครามต่อต้าน การก่อความไม่สงบ (counterinsurgency: COIN) ของรัฐบาลอังกฤษในมลายาเมื่อปี 1948 ถึงปี 1960 สงครามนอกแบบ (unconventional warfare) ชุดแรกที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การศึกษาพบว่าบทบาทของผู้บริหารระดับสูงอย่าง เซอร์ เจอรัลด์ เทมเพลอร์ (Sir Gerald Templer) ที่ยอมรับข้อจำกัดของวิธีคิดชุดเก่า เล็งเห็นว่าสงครามในมลายาเป็นสงครามทางการเมือง (political war) และมีแนวคิดต่อการทำสงครามครั้งนี้ด้วยสำนวน “การเอาชนะจิตและใจ” (Winning Hearts and Minds) ประชาชน โดยเฉพาะชาวจีนในมลายาฐานสนับสนุนสำคัญของกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐว่าต้องเป็นสาระสำคัญในการสู้รบ ผ่านมาตรการสำคัญ คือ 1) การเรียกร้องสิทธิถือครองที่ดินสำหรับชาวจีนในหมู่บ้าน ยุทธศาสตร์และสิทธิความเป็นพลเมืองแก่ประชากรทุกชาติพันธุ์ในมลายา 2) การปรับปรุงประสิทธิภาพตำรวจในมลายาและเปิดโอกาสให้ชาวจีนเข้าร่วมงานกับหน่วยงานตำรวจและกองทัพ และ 3) การวางรากฐานสู่การปกครองตนเองในมลายาและการประกาศเขตชาว เป็นการริเริ่มเปลี่ยนโฉมหน้าของสงครามและวางรากฐานการทำสงครามที่มุ่งให้ความสำคัญทางการเมืองจนทำให้รัฐบาลอังกฤษสามารถยุติสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบดังกล่าวได้ในปี 1960

คำสำคัญ : สงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบ, การเอาชนะจิตและใจ, หมินเหยิน, หมู่บ้านยุทธศาสตร์, แผนการบริกส์, มลายา

Received: 20 April 2022 Revised: 30 May 2022 Accepted: 10 June 2022

¹ นิสิตปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 55 หมู่ที่ 13 ตำบลสุคีริน อำเภอสูคีริน จังหวัดนราธิวาส 96190, Maylisa1335@gmail.com.

Winning the Hearts and Minds in Malayan Counterinsurgency

Maylisa Abdulloh²

Abstract

This study aims to investigate the British Malaya government’s adaptation and reconceptualisation of its counterinsurgency (COIN) strategies from 1948 to 1960. The study found that during the early period of unconventional warfare after the Second World War, Sir Gerald Templer, the British High Commissioner who recognised the limitations of conventional warfare thinking, had an important role in acknowledging the war in Malaya as a political war. In addition, he adopted the “Winning Hearts and Minds” approach, focusing especially on the Chinese population in Malaya who had been the support base of the anti-British group, as the main strategy towards this war. It was implemented through three main measures: 1) the recognition of the right to land ownership to the Chinese population in the Chinese new villages and the right to citizenship for all ethnicities in Malaya; 2) the restructure of the Malayan police authorities and the involvement of the Chinese in the imperial police and military forces; 3) laying the foundation for self-government in Malaya and the creation of White Areas. These measures changed the face of the war and provided the basis for political warfare, eventually leading the British government to succeeding in putting an end to the Malayan Emergency in 1960.

Keywords: Counterinsurgency, Winning hearts and minds, Min yuen, the Chinese new village, the Briggs plan, Malaya

Received: 20 April 2022 Revised: 30 May 2022 Accepted: 10 June 2022

² Master’s student, Department of International Relations, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University, 55 Moo.13, Sukirin, Narathiwat, 96190, Email: maylisa1335@gmail.com

1. บทนำ

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามขนาดใหญ่ที่สร้างความเสียหายอย่างมหาศาลให้กับมวลมนุษยชาติยุติลง สภาวะสงครามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นแทนอยู่ในระดับเล็กลง ถูกเรียกว่าสงครามนอกแบบ (unconventional warfare) ปรากฏขึ้นเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อความเข้าใจรูปแบบสงคราม ที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน การย้อนกลับไปศึกษาสงครามนอกแบบที่เคยเกิดขึ้นในอดีตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

หากพูดถึงสงครามที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หลายคนมักจะนึกถึงสงครามเกาหลีหรือสงครามเวียดนาม แต่มองข้ามสงครามที่เกิดขึ้นใกล้บ้านเราอย่างสงครามในมลายา ถึงแม้จะเป็นเพียงสงครามขนาดเล็ก แต่เป็นสงครามแบบใหม่หรือสงครามนอกแบบ (unconventional warfare) ชุดแรกที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามในมลายายังถือเป็นสงครามในลักษณะที่รัฐมหาอำนาจส่วนใหญ่ในอดีตประสบความสำเร็จมาแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการทำสงครามของฝรั่งเศสในเวียดนามและแอลจีเรีย และความพ่ายแพ้ของสหรัฐฯ ในเวียดนามใต้ (สุรชาติ บำรุงสุข, 2554, p. 29)

สงครามนอกแบบที่อยู่ในรูปแบบสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายาที่อังกฤษเผชิญเป็นการประกาศสงครามกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาหรือ พคม. (Communist Party of Malaya: CPM) พรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยมและต้องการเรียกร้องเอกราชของมลายาจากรัฐบาลอังกฤษ ทำการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการก่อความไม่สงบ เพื่อขับไล่รัฐบาลอังกฤษออกมลายา (บาร์เบอร์, 2516, pp. 31-32) ความขัดแย้งและอุดมการณ์ที่ต่างกันระหว่าง พคม. และรัฐบาลอังกฤษใน มลายาตึงเครียดมากขึ้น ในวันที่ 16 เดือนมิถุนายน ปี 1948 รัฐบาลอังกฤษได้ตัดสินใจประกาศสงครามหรือ “ภาวะฉุกเฉินครั้งที่ 1”³ ที่มลายา หลังจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่มีชาวยุโรป 3 คน ถูกสมาชิก พคม. ฆาตกรรมในรัฐเปรัก (Perak) (Yao, 2016, pp. 40-41) ตลอดช่วงการต่อสู้ในการเรียกร้องเอกราชของ พคม. จนถึงสิ้นสุดการประกาศภาวะฉุกเฉิน พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคประกอบด้วยชาวจีนซึ่งเป็นกลุ่มแรกๆ ที่สนใจและตื่นตัวในลัทธิมาร์ช เนื่องจากผลกระทบของการขยายตัวของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศจีน คนจีนกลุ่มนี้ยังเป็นกองกำลังติดอาวุธขนาดใหญ่ที่มีการจัดระเบียบดีที่สุดในมลายา และมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้กับกองทัพญี่ปุ่นที่รุกรานและยึดครองมลายาและสิงคโปร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 (Abdullah, 2014, pp. 4-7)

สงครามในมลายาจึงถือเป็นปัญหาที่ทำลายที่สุดสำหรับกองทัพอังกฤษในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หนังสือเรื่องสงครามของพวกสุนัขรับใช้ (บาร์เบอร์, 2516, p. 44) ชี้ให้เห็นว่าในช่วงต้นของสงครามในมลายานั้น รัฐบาลอังกฤษได้วิเคราะห์สถิติต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่ากองทัพตนได้เปรียบกว่ากองกำลังของ พคม. ในเกือบทุกด้าน อย่างไรก็ตามเมื่อการรบเกิดขึ้นจริง จำนวนกองกำลังของรัฐบาลที่ปรากฏไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดใดๆ แต่กองกำลังของ พคม. กลับสามารถเอาชนะกองกำลังของรัฐบาลอังกฤษ

³ คำว่าภาวะฉุกเฉินครั้งที่ 1 ในมลายา เป็นคำเรียกแทนสงครามการก่อความไม่สงบในมลายาตั้งแต่ปี 1948 และสิ้นสุดลงในปี 1960 เพื่อเป็นหลักประกันว่าเศรษฐกิจในมลายาได้รับความคุ้มครองจากตลาดประกันภัยในลอนดอน

อย่างง่ายดาย เนื่องจากมีความชำนาญการรบในป่ามากกว่า สถานการณ์ดังกล่าวนำมาสู่คำถามที่ว่า รัฐบาลอังกฤษในมลายาจะปรับตัวหรือสร้างวิธีคิดชุดใหม่ในการรับมือกับสงครามรูปแบบนี้อย่างไร บทความนี้จึงมุ่งนำเสนอวิธีการปรับตัวและการสร้างวิธีคิดชุดใหม่ของรัฐบาลอังกฤษในการรับมือกับสงครามในมลายาของผู้บริหารระดับสูงที่ยอมรับข้อจำกัดของวิธีคิดชุดเก่าและเล็งเห็นว่าสงครามในครั้งนี้เป็นสงครามทางความคิด (the wars of idea) โดยชี้ให้เห็นว่าสงครามในมลายาเป็นสงครามทางการเมือง (political war) (สุรชาติ บำรุงสุข, 2554, p. 36) เพราะฉะนั้นในมิติการคิดนี้จะเห็นความพยายามของอังกฤษในการแก้ไขสถานการณ์เพื่อเป็นฝ่ายชนะที่แตกต่างจากสงครามชุดเก่า

หากกล่าวถึงการปรับตัวของการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายานั้น บุคคลสำคัญที่มักถูกกล่าวถึงว่าเป็นบุคคลที่เปลี่ยนแนวทางการทำสงครามอันเป็นรากฐานสู่ชัยชนะของอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญในเวลาต่อมา คือ เซอร์เจอราร์ด เทมเพลอร์ (Sir Gerald Templer) อดีตนายทหารที่ผ่านประสบการณ์ การรบในสงครามตั้งแต่เวียดนาม แต่กลับมีแนวคิดต่อการทำสงครามในมลายาด้วยสำนวน “Winning Hearts and Minds” ว่าต้องเป็นสาระสำคัญในการสู้รบกับกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ บทความนี้มุ่งอธิบายบทบาทสำคัญของผู้นำทางความคิดอย่าง เซอร์ เจอราร์ด เทมเพลอร์ เพื่อศึกษาว่าการปรับตัวของรัฐบาลอังกฤษใน การรับมือกับสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบดังกล่าวเป็นไปในลักษณะใด

ในขณะที่แวดดวงความมั่นคงของไทยอาจจะยังไม่คุ้นชินกับสำนวน “Winning Hearts and Minds” มากนัก แต่สำนวนนี้เคยถูกกล่าวถึงมาบ้างแล้ว อย่างน้อยในงานเสวนาเกี่ยวกับภาคใต้ ที่จัดขึ้นโดยสำนักข่าวกรองแห่งชาติร่วมกับโครงการความมั่นคงศึกษา สำนวน “Winning Hearts and Minds” ได้รับการถอดความจาก สุรชาติ บำรุงสุข ว่าเป็น “การเอาชนะจิตและใจ” ประชาชน มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า “The Battle for Mind” สงครามช่วงชิงทางความคิด หรือ “The Battle for Popular Support” สงครามช่วงชิงการสนับสนุนจากประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อโดดเดี่ยวกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐออกจากประชาชน โดยการสร้างความมั่นคงให้เกิดแก่ประชาชนด้วยการทำให้พื้นที่ปลอดภัยจากการคุกคามของกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ และสร้างแรงจูงใจในทางบวกให้ประชาชนหันมาสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การดำเนินการเอาชนะทั้งทางกายภาพและจิตวิทยาต่อจิตใจประชาชน อย่างไรก็ตามสำนวนนี้ไม่ใช่ เรื่อง แปลกใหม่ในสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบ หากแต่ต้องยอมรับว่าเป็นคำใหม่ในวงการความมั่นคงไทย ที่คุ้นเคยกับวาทกรรมการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในกรอบคิดแบบสหรัฐฯ สุรชาติ ยังตั้งข้อสังเกตต่อตำราความมั่นคงในประเทศไทยนับตั้งแต่ยุคสงครามเย็นว่า แทบจะไม่มีสำนวน “Winning Hearts and Minds” ปรากฏขึ้นเลย (สุรชาติ บำรุงสุข, 2554)

นอกจากนี้ หลังการเกิดเหตุการณ์ 9-11 ขึ้น สงครามในมลายากลับได้รับความสนใจอีกครั้ง จากเจ้าหน้าที่ความมั่นคงในสหรัฐฯ งานเขียนเรื่อง How to Eat Soup with Knife ของ John Nalg และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของสหรัฐฯ มีการตั้งข้อสังเกตและ

ทบทวนการทำสงครามของสหรัฐฯ ในอัฟกานิสถานและอิรัก สงครามนอกแบบยุคใหม่ที่กองทัพสหรัฐฯ เผชิญ เน้นย้ำว่ากองทัพสหรัฐฯ ต้องมีการปรับใช้แนวคิดของการทำสงครามในมลายา เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการทำสงครามรูปแบบนี้อย่างชาญฉลาดและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต (Petraeus & Amos, 2006; Nagl, 2005)

ดังนั้นการย้อนกลับไปศึกษาสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของอังกฤษในมลายา สงครามที่ประสบความสำเร็จอย่างโดดเด่นมากที่สุดในช่วงสงครามเย็น เมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ต้องเผชิญกับความหวาดกลัวการแพร่กระจายของลัทธิคอมมิวนิสต์ และมีมาตรการการทำสงครามในรูปแบบของสงครามนอกแบบที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะการทำสงครามของสหรัฐฯ ในเวียดนาม ที่มุ่งให้ความสำคัญกับวิธีการ “ค้นหาและทำลาย” หรือ “การล่าและสังหาร” กลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ ต่างแสดงให้เห็นแล้วว่าไม่สามารถนำพาให้รัฐบาลประสพชัยชนะในเวทีของสงครามนอกแบบโดยเฉพาะในสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบได้ ทั้งนี้การรับมือของรัฐบาลอังกฤษผ่านการให้ความสำคัญกับแนวคิด การเอาชนะจิตและใจประชาชน ในสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายา ถือเป็นหนึ่งในวิธีการเอาชนะศัตรูในสงครามนอกแบบที่โดดเด่นและน่าสนใจโดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การศึกษาปฏิบัติการดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการทำความเข้าใจแนวทางการรับมือสงครามนอกแบบในปัจจุบัน

2. ความล้มเหลวในการรับมือกับสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของรัฐบาลอังกฤษเมื่อ พคม. เปิดการโจมตี

สงครามนอกแบบในมลายาถือเป็นสงครามที่ทำหายที่สุดสำหรับกองทัพอังกฤษในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงแม้ว่าในช่วงแรกที่เกิดความขัดแย้ง กองกำลังทหารและตำรวจของอังกฤษในมลายายังมีกำลังไม่เพียงพอ แต่รัฐบาลอังกฤษได้จัดตั้งหน่วยรบพิเศษขนาดใหญ่ขึ้นทันทีหลังมีการประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยใช้ยุทธวิธีการรบตามแบบ ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก ทั้งๆ ที่รัฐบาลอังกฤษได้วิเคราะห์สถิติต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่ากองทัพตนได้เปรียบกว่า พคม. ในเกือบทุกด้านแล้วก็ตาม ช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลอังกฤษในมลายามีกำลังตำรวจมากถึง 10,223 คน กำลังทหารจำนวน 11 กองพัน เป็นทหารมลายา 3 กองพัน กูรข่า 6 กองพัน และอีก 2 กองพัน เป็นทหารราบรักษาพระองค์แห่งเมืองยอร์กเชอร์และหน่วยทหารสก็อต ในขณะที่กองกำลังของ พคม. มีจำนวนเพียง 5,000 คน เท่านั้น (บาร์เบอร์, 2516, p. 44) อีกทั้งภายในสิ้นปี 1949 รัฐบาลอังกฤษได้เพิ่มจำนวนกองกำลังตำรวจในมลายาเป็น 48,000 คน และ 161,281 คน ในปี 1950 นอกจากนี้รัฐบาลอังกฤษยังนำกองกำลังทหารจากประเทศเครือจักรภพอังกฤษ เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ตลอดจนกองทหารราบกูรข่าจากฮ่องกงเข้ามาในมลายา และเพิ่มจำนวนทหารมลายาจาก 3 กองพันเป็น 7 กองพัน จนทำให้ในช่วงปลายปี 1950 คาดว่ารัฐบาลอังกฤษมีกองกำลังทหารเป็นจำนวนมากถึง 32,000 คน เพื่อทำสงครามกับ พคม. (Ling, 2010, pp. 152-53)

อย่างไรก็ดีเมื่อการรบเกิดขึ้น จำนวนกองกำลังของรัฐบาลอังกฤษที่ปรากฏไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดใดๆ ในการเอาชนะสงคราม ในขณะที่กองกำลังของ พคม. กลับสามารถเอาชนะกองกำลังของรัฐบาลอังกฤษอย่างง่ายดาย เนื่องจากมีความชำนาญการรบในป่ามากกว่า เอกสารของ พคม. เรื่อง *Perjuangan Yang Cemerlang 1930-1980* ยืนยันความล้มเหลวในการทำสงครามของรัฐบาลอังกฤษในช่วงดังกล่าวว่า ระยะเวลาของการประกาศภาวะฉุกเฉินเป็นช่วงเวลา ที่ พคม. ได้เปรียบในการทำสงครามมากที่สุด เนื่องจากกองกำลังของพรรคได้รับชัยชนะในการปะทะกับกองกำลังของรัฐที่เกิดขึ้นทั่วมลายาหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อสมรภูมิการปะทะอยู่บริเวณป่าซึ่งกองกำลังของพรรคมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ นอกจากนี้เอกสารดังกล่าวยังระบุประเด็นความล้มเหลวในการทำสงครามของอังกฤษในช่วงต้นภาวะฉุกเฉินไว้ว่า “ศัตรูได้ชนกองกำลังจำนวนเกือบ 100 กองพัน เข้าสู่มลายา เกณฑ์ทั้งทหารและตำรวจประมาณ 40,000 คน สูญเสียชีวิตประมาณเป็นพัน ๆ ล้านเหรียญในการทำสงคราม แต่ก็ยังคงพ่ายแพ้ต่อกองกำลังของเรา” (CPM document, 1981)

นอกจากนี้ข้อมูลจากหนังสือชีวประวัติของจินเป็ง อดีตเลขาธิการ พคม. ยังชี้ว่าหลังการประกาศภาวะฉุกเฉิน รัฐบาลอังกฤษในมลายาดำเนินนโยบายโดยใช้กฎข้อบังคับให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการจับกุมและกักขังผู้ที่ถูกคาดว่าเป็น พคม. โดยไม่มีการพิจารณาคดี ทำให้ในปลายปี 1948 จำนวนผู้ฝึกไฟ พคม. ถูกจับตัว คุมขัง เนรเทศและอื่นๆ ทั้งสิ้นจำนวน 1,779 คน (จินเป็ง, 2557, น. 254-258) แต่พรรคก็สามารถรวบรวมสมาชิกใหม่เพื่อทำการฝึกอบรมและยังได้รับการสนับสนุนจากประชาชนหรือที่เรียกว่าหน่วยหมินเหียน (Min Yuen)⁴ อีกอย่างล้นหลาม เนื่องจากระบบการบริหารงานในมลายาขณะนั้นถูกทำให้อ่อนแอลงมากหลังการยึดครองของญี่ปุ่น โดยเฉพาะในชนบทและพื้นที่ทุรกันดารที่มีชาวจีนจำนวนมากตั้งถิ่นฐาน พื้นที่ข้างต้นไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐบาลอังกฤษ ไม่มีแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยรักษาความสงบเรียบร้อย คนกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มที่ถูกชักจูงเข้าร่วมขบวนการและคอยให้การสนับสนุนพรรคได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้ฐานผู้สนับสนุนที่สำคัญของพรรคส่วนใหญ่ยังคงเป็นคนงานชาวจีนทั้งในพื้นที่ชนบทและเมือง กรรมกรในเมืองแร่และสวนยาง (จินเป็ง, 2557, น. 321-323) ในปี 1948 มีการคาดการณ์ว่าพรรคสามารถรวบรวมหน่วยหมินเหียนเป็นจำนวนมากถึง 8,000 คน (จินเป็ง, 2557, น. 254-258)

นอกจากความล้มเหลวในการรับมือกับศัตรูแล้ว รัฐบาลอังกฤษในมลายายังคงประสบปัญหาในการรับมือกับผู้สนับสนุน พคม. ที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยชาวจีนในมลายาอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ในปี 1947 ก่อนที่จะมีการประกาศภาวะฉุกเฉินพบว่าจำนวนชาวจีนที่อาศัยอยู่ในมลายามีมากถึงร้อยละ 44.70 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ขณะที่ชาวมาเลเซียเพียงร้อยละ 38.20 เท่านั้น (Kheng, 2012, p. 5) แต่รัฐบาลอังกฤษในมลายากลับใช้มาตรการต่างๆ ในการรับมือกับกลุ่มชาวจีนที่คาดว่าเป็นผู้สนับสนุน พคม. และหน่วยหมินเหียน ผ่านการแสดงถึงความเหี้ยมโหด การสร้างความหวาดกลัวและ

⁴ กลุ่มมวลชนที่แอบให้การสนับสนุน พคม. อย่างลับๆ เช่น แอบส่งข่าวสารความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล ให้อาหาร ยา ความช่วยเหลือทางการเงิน เป็นต้น

ข่มขู่ เพื่อบังคับให้คนกลุ่มดังกล่าวเชื่อฟัง ทำตามคำสั่งและยอมร่วมมือกับฝ่ายรัฐบาล จนมีการตั้งข้อสังเกตว่าวิธีการข้างต้นเปรียบเสมือนเป็นการทรมานจิตใจจนไม่อาจให้ความร่วมมือกับฝ่ายรัฐบาลได้อย่างเต็มใจ (Ramakrishna, 2001 , p. 82)

ตัวอย่างที่แสดงถึงความโหดเหี้ยมอันเนื่องมาจากมาตรการของรัฐบาลคือ เหตุการณ์การยิงหมู่ชาวจีนจำนวน 24 คน ที่เมืองบาดังกาลี รัฐสลังงอร์ ในเดือนธันวาคม ปี 1948 โดยกองกำลังของรัฐ ถือว่าเหตุการณ์ในครั้งนั้นเป็นการลงโทษหมู่ (Collective punishment) เพื่อแสดงให้เห็นประชาชนทุกคนในมลายาเห็นว่ากองกำลังของรัฐมีความโหดเหี้ยมและน่ากลัวกว่ากองกำลังของ พคม. (Ramakrishna, 2001, p. 82) การลงโทษหมู่ลักษณะนี้ ยังรวมถึงการเผาทำลายหมู่บ้าน ในกรณีที่ชาวบ้านในหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการทำสงคราม เช่น เหตุการณ์ที่กองกำลังของรัฐบาลอังกฤษแจ้งให้ชาวบ้านกว่า 400 คน ย้ายออกจากหมู่บ้านที่ตั้งในรัฐยะโฮร์อย่างกะทันหัน ก่อนทำการเผาหมู่บ้านทิ้งในวันที่ 20 ตุลาคม ปี 1948 และเหตุการณ์ที่ชาวบ้านในรัฐสลังงอร์ที่ประกอบด้วยชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ ได้รับการแจ้งเตือนจากเจ้าหน้าที่รัฐให้รีบขนข้าวของออกจากหมู่บ้านเพียงครึ่งชั่วโมงก่อนที่กองกำลังของรัฐจะบุกเข้าไปทำลายและเผาหมู่บ้านในช่วงตี 4 ของวันที่ 22 พฤศจิกายน ปี 1948 เนื่องจากพบว่าชาวบ้านบางคนให้ความช่วยเหลือ พคม. ในการก่อความไม่สงบ (Ling, 2011, pp. 148-149)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความล้มเหลวในการรับมือกับสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของรัฐบาลอังกฤษใน มลายาในช่วงนี้ เป็นผลมาจาก 2 ปัจจัยสำคัญ คือ ความผิดพลาดในการรับมือกับ พคม. ที่ขาดการมองรอบด้านอย่างเพียงพอ รัฐบาลอังกฤษในมลายามุ่งให้ความสำคัญกับการทำลาย พคม. โดยใช้วิธีทางทหารเป็นสำคัญ และความผิดพลาดในการรับมือกับผู้สนับสนุน พคม. ที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยชาวจีน จนไม่สามารถโน้มน้าวให้คนกลุ่มดังกล่าวเชื่อฟังหรือทำตามคำสั่งของรัฐบาลอย่างจริงจัง ส่งผลให้ในช่วงต้นของการประกาศภาวะฉุกเฉินกลายเป็นช่วงเวลา ที่ พคม. ได้เปรียบในการทำสงครามมากที่สุด และยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้สนับสนุนและกลุ่มที่เห็นใจพรรคอย่างล้นหลาม อันเป็นหนึ่งในเงื่อนไขสำคัญในการส่งเสริมขวัญกำลังใจของกองกำลังพรรคในการทำสงคราม จนได้รับชัยชนะในการปะทะกับกองกำลังของรัฐที่เกิดขึ้นที่มลายาหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง

3.แผนการปริกส์

ความล้มเหลวในการเรียกร้องเอกราชของ พคม. พรรคการเมืองที่มีแนวคิดต่อต้านจักรวรรดินิยมอังกฤษและต้องการเรียกร้องเอกราชของมลายาแต่สมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคประกอบด้วยชาวจีน ถูกรัฐบาลอังกฤษประกาศให้เป็นพรรคการเมืองที่ผิดกฎหมาย จนนำมาสู่การประกาศภาวะฉุกเฉิน ถูกอธิบายในรูปแบบที่หลากหลายจากผู้ศึกษาสงครามในมลายาและประวัติศาสตร์มาเลเซีย ถึงแม้บทความชิ้นนี้เห็นว่าการเอาชนะจิตและใจประชาชนเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้สงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของอังกฤษในมลายา ประสบความสำเร็จ แต่เพื่อการทำความเข้าใจให้ครอบคลุม เนื้อหาในส่วนนี้จึงมุ่งอธิบายเงื่อนไขอื่นๆ ที่มี ความเกี่ยวเนื่องกันควบคู่ไปด้วย

นักวิชาการที่ศึกษาสงครามในมลายาตั้งข้อสังเกตถึงเงื่อนไขที่ส่งผลให้ พคม. ล้มเหลวในการเรียกร้องเอกราช อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับชัยชนะของการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของรัฐบาลอังกฤษในมลายาและปัจจัยสำคัญที่ทำให้นโยบายการเอาชนะจิตและใจของเทมเพลอร์ประสบความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ พบว่าการจัดทำแผนการบริกส์ โดยเฉพาะการจัดทำหมู่บ้านยุทธศาสตร์ (the Chinese new village) ในปี 1950 มีส่วนเกี่ยวเนื่องที่ช่วยให้การดำเนินงานตลอด 2 ปี ของเทมเพลอร์โดดเด่นอย่างมีนัยสำคัญ จนทำให้รัฐบาลอังกฤษสามารถประกาศชัยชนะได้ในปี 1960 (Ling, 2010; ทอมสัน, 2515; บาร์เบอร์, 2516; สุรชาติ บำรุงสุข, 2550)

แผนการบริกส์ หรือเรียกอย่างเป็นทางการว่า แผนขจัดองค์กรและกองกำลังคอมมิวนิสต์สหพันธรัฐมลายา (Federation Plan for the Elimination of the Communist Organization and Armed Forces in Malaya) ของ พลโท เซอร์ฮาโรลด์ บริกส์ (Lieutenant General Sir Harold Briggs) ผู้อำนวยการ ฝ่ายยุทธการคนแรกของอังกฤษประจำมลายา เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ปี 1950 มีหลักการสำคัญ คือ การจัดทำโครงการหมู่บ้านยุทธศาสตร์เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทและผู้ที่ยึดครองที่ดิน อย่างผิดกฎหมาย (squatters) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนที่ถูกมองว่าอยู่นอกเหนือการควบคุมของรัฐบาล และเป็นกลุ่มคนที่สร้างความวุ่นวายต่อการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบมาตลอด เนื่องจากคอยให้การสนับสนุน พคม. อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวดจากกองกำลังของรัฐ แผนการนี้กลายเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวของรัฐบาลอังกฤษในการทำลาย พคม. และผู้สนับสนุนของพรรคในเวลาต่อมา (Comber, 2008, pp. 147-148)

จากคำพูดบางส่วนของบริกส์ที่ว่า “กุญแจสำคัญในสงครามนี้ คือ การควบคุมพื้นที่และไม่ว่าประชาชนเหล่านั้นจะมีความสำคัญประการใดก็ตาม หากรัฐบาลยังไม่สามารถคุ้มครองพวกเขาให้อยู่ได้อย่างปลอดภัยแล้ว รัฐบาลจะไปหวังความร่วมมือจากพวกเขาได้อย่างไร” (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, น. 7) แสดงให้เห็นว่าตลอดการดำเนินนโยบายดังกล่าว บริกส์ในฐานะหัวเรือใหญ่ของความคิดในการอพยพประชาชน ไปอาศัยในหมู่บ้านยุทธศาสตร์ มุ่งมั่นให้ความสำคัญกับการคุ้มครองประชาชนในหมู่บ้านเพื่อจูงใจให้คนกลุ่มดังกล่าวเป็นพวกเดียวกับรัฐบาล ทั้งนี้ในช่วง 12 ปีของการประกาศภาวะฉุกเฉินในมลายานั้น มีการอพยพผู้คนเข้าสู่หมู่บ้านยุทธศาสตร์กว่าครึ่งล้านคน (ทอมสัน, 2515, น. 141-148)

4. เทมเพลอร์และนโยบาย “การเอาชนะจิตและใจ”

ไม่อาจปฏิเสธได้ว่ามรดกที่ได้รับจากแผนการบริกส์โดยเฉพาะการจัดทำหมู่บ้านยุทธศาสตร์และการรักษาความปลอดภัยอย่างรัดกุมเพื่อตัดขาดการสนับสนุนของหมิ่นเหมินกับ พคม. เป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของเทมเพลอร์โดยเฉพาะนโยบายการเอาชนะจิตและใจมีความโดดเด่นและกลายเป็นรากฐานสำคัญในการปูเส้นทางสู่การปกครองตนเองของมลายาดำเนินมากระทั่งปัจจุบัน ดังที่ Kumar Ramakrishna กล่าวตอนหนึ่งในงานของเขาว่า “การดำรงตำแหน่งของเทมเพลอร์นั้น

โดดเด่นด้วย ‘ความต่อเนื่อง’ มากกว่าการดำเนินนโยบายที่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง...” (Ramakrishna, 2001, p. 80)

ถึงแม้ว่าแผนการบริกส์โดยเฉพาะการจัดทำหมู่บ้านยุทธศาสตร์ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการที่ศึกษาสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายาว่าเป็นอีกหนึ่งเงื่อนไขสำคัญ ที่มีผลต่อความสำเร็จของอังกฤษเมื่อปี 1960 อย่างกว้างขวาง แต่หากเมื่อย้อนกลับไปศึกษาสถิติสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วง 18 เดือนแรกของการจัดทำแผนการดังกล่าว กลับพบว่าเป็นช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์ประสบความสำเร็จในการจัดการกับสงครามในมลายาอย่างมีนัยสำคัญ และสถานการณ์ความรุนแรงในมลายาย่ำแย่กว่าเดิมมากเมื่อ เซอร์ เฮนรี เอร์ (Sir Henry Gerney) ข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำมลายาในขณะนั้นถูกสมาชิก พคม. สังหารในปี 1951 (Hack, 2009, p. 7; *Review of the Emergency, 1957*)

การดำรงตำแหน่งของนายพลเซอร์เจอร์รัลด์ เทมเพลอร์ (Sir Gerald templer) ข้าหลวงใหญ่ และผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการสหพันธรัฐมาลายาตั้งแต่ปี 1952 ถึงปี 1954 กลับสร้างจุดเปลี่ยนทำให้สถานการณ์ในมลายาหลังจากนั้นค่อยๆ ดีขึ้นจนรัฐบาลเริ่มเป็นฝ่ายได้เปรียบในเกมการทำสงคราม เทมเพลอร์เป็นอดีตนายทหารที่ในยุคนั้นถือว่าเป็นนายพลที่หนุ่มที่สุดในกองทัพอังกฤษ เคยผ่านการรบในสงครามโลก ครั้งที่ 1 มีประสบการณ์ด้านงานยุทธการและงานข่าวในยุโรปก่อนถูกส่งตัวมายังมลายาในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 1952 (Ramakrishna, 2001, p. 79) ทั้งนี้จากเอกสารที่รัฐมนตรีกระทรวงอาณานิคมส่งให้เทมเพลอร์ ก่อนการเข้ารับตำแหน่งข้าหลวงใหญ่ในมลายาชื่อว่า เทมเพลอร์ถูกส่งตัวไปเพื่อวางรากฐานให้มลายาได้รับ เอกراهภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ พคม. เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การพัฒนาสู่ความเป็นประชาธิปไตยของมลายาดำเนินช้าลง ดังนั้นภารกิจสำคัญของเทมเพลอร์ในมลายา คือ ต้องฟื้นฟูระบบกฎหมายและรักษาความสงบหรือหลักนิติรัฐ (law and order) (*Directive to General Sir Gerald Templer, 1952*)

เมื่อเดินทางมาถึงมลายาได้ไม่นานเทมเพลอร์ได้แสดงความเห็นต่อสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบที่มีสนามรบเป็นผืนป่าในครั้งนี้ว่า เป็นการต่อสู้ที่ต้องดำเนินไปควบคู่กับการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อมุ่ง “เอาชนะจิตและใจของประชาชน” สำนวนนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เทมเพลอร์มีบทบาทในการวางรากฐาน ชัยชนะในการทำสงครามดังกล่าวในระยะต่อมาอย่างมีนัยสำคัญ แนวคิดการเอาชนะจิตและใจกลายเป็นเครื่องมืออันโดดเด่นในสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายา จุดประกายให้เห็นว่าการต่อสู้ของรัฐบาลอังกฤษไม่ได้เป็นเพียงการต่อสู้ที่ต้องใช้กำลังหรืออาวุธเท่านั้น หากแต่ต้องเป็นการวางรากฐานให้มลายาเดินทางไปสู่การปกครองตนเอง ควบคู่กับส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ในอนาคต (Comber, 2015, p. 2) ดังนั้นการเอาชนะจิตและใจประชาชนจึงต้องเป็นทั้งจุดแรกเริ่ม และรากฐานสำคัญในการปูทางมลายาสู่การปกครองตนเอง สุนทรพจน์ที่เทมเพลอร์กล่าวหลังเดินทางมาถึง มลายาเป็นครั้งแรก สะท้อนให้เห็นนโยบายสำคัญที่กลายเป็นพิมพ์เขียวในเวลาต่อมา ชี้แนวทางการพัฒนาทางการเมืองและเศรษฐกิจในสงครามต่อต้าน

การก่อความไม่สงบ อันเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการเอาชนะจิต และใจของเขาว่า “การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะข้าหลวงใหญ่ ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นอย่างลึกซึ้งว่าภาวะฉุกเฉิน ในครั้งนี้ ไม่สามารถเอาชนะได้ด้วยมาตรการทางทหารเพียงอย่างเดียว หรือจะไม่ได้รับชัยชนะด้วยแนวทาง ของปืนไรเฟิลและดาบปลายปืน แต่จะต้องทำการต่อสู้ทั้งทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจร่วมด้วย... ประชากรทุกภาคส่วนในประเทศนี้ไม่มีใครไม่ได้รับผลกระทบจากภาวะฉุกเฉินในครั้งนี้” (Confidential, General Templer’s Address to the Legislative Council, 1952)

นโยบายสำคัญที่เทมเพลอร์ผลักดันในฐานะข้าหลวงใหญ่ผู้มีอำนาจเต็มในการควบคุมงานทางการเมืองและทางทหารคนแรกของอังกฤษประจำมลายา จึงมุ่งเน้นไปที่การใช้มาตรการต่างๆ เพื่อเอาชนะจิตและใจ ของประชาชนโดยเฉพาะชาวจีนที่ให้การสนับสนุน พคม. และหน่วยหมินเหียนในหมู่บ้าน ยุทธศาสตร์เป็นหลัก โดยในช่วงเวลาดังกล่าวคำสั่งของรัฐบาลไม่อาจบั่นทอนกระแสความเห็นใจที่คนกลุ่มนี้มีต่อ พคม. มาช้านาน (จีนเป็ง, 2557, น. 321-323) อย่างไรก็ตามยังมีการตั้งข้อสังเกตว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหมินเหียนกับ พคม. นั้น เป็นผลจากเงื่อนไข 2 ประการด้วยกัน หากไม่ได้เกิดจากความหวังในการกินดีอยู่ดีมากขึ้น ก็ต้องเป็นเพราะความหวาดกลัวจากการถูกข่มขู่อย่างสุดขั้ว (Strauch, 1981, p. 65) นอกเหนือจากนี้ความโหดเหี้ยมและการสร้างความหวาดกลัวต่อชาวจีนในมลายา ยังถือเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือของรัฐบาลอังกฤษเพื่อบังคับให้คนกลุ่มดังกล่าวเชื่อฟังหรือทำตามคำสั่งของรัฐบาลในช่วงต้นของการประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยเป้าหมายที่ถูกกองกำลังของรัฐบาลโจมตีส่วนใหญ่ มักเป็นชาวจีนในชนบทที่ถูกเข้าใจผิดว่าเป็นหน่วยหมินเหียน (Ramakrishna, 2001, p. 82)

แต่หลังเทมเพลอร์ถูกส่งตัวมาปฏิบัติหน้าที่ในมลายา แนวทางการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของรัฐบาลอังกฤษเริ่มเปลี่ยนทิศทางมาให้ความสำคัญกับมาตรการทางการเมืองผ่านนโยบาย “การเอาชนะจิตและใจ” ประชาชน เนื้อหาในส่วนต่อไปจึงมุ่งอธิบายความพยายามในการริเริ่มมาตรการต่างๆ ของเทมเพลอร์ในการเอาชนะจิตและใจประชาชนโดยเฉพาะชาวจีนในหมู่บ้าน ยุทธศาสตร์ อันเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้รัฐบาลอังกฤษประสบชัยชนะในสงครามดังกล่าว

5. การเรียกร้องสิทธิถือครองที่ดินสำหรับชาวจีนในหมู่บ้านยุทธศาสตร์และสิทธิความเป็นพลเมืองแก่ประชากรทุกชาติพันธุ์ในมลายา

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในช่วงต้นว่า หมู่บ้านยุทธศาสตร์เป็นแผนการระยะยาวของรัฐบาลอังกฤษ ในการตัดขาดการติดต่อระหว่าง พคม. และหมินเหียน เป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของเทมเพลอร์ในการเอาชนะจิตและใจประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามกฎเกณฑ์สำคัญในการจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์คือการวางแผนล่วงหน้าอย่างละเอียดในระยะเวลาที่มีปฏิบัติการกวาดล้างพื้นที่ ซึ่งต้องมีการสำรวจหมู่บ้านและตัดสินใจว่าหมู่บ้านใดควรมีการโยกย้ายมากน้อยเพียงใด มีจำนวนประชากรที่เกี่ยวข้องกับ พคม. จำนวนเท่าไร และต้องระมัดระวังในการเลือกที่ตั้งของหมู่บ้านยุทธศาสตร์ เมื่อโยกย้ายผู้คนเข้าสู่หมู่บ้านสำเร็จแล้ว บริกส์จึงมุ่งให้ความสำคัญกับการรักษาความ

ปลอดภัยของประชากรในหมู่บ้าน โดยคาดหวังว่า หากรัฐบาลสามารถมอบความปลอดภัยแก่ชาวบ้านได้แล้ว พวกเขาจะไว้วางใจและให้ความร่วมมือกับรัฐบาลอย่างง่ายดาย

หากแต่เทมเพลอร์กลับมีความเห็นต่อโครงการดังกล่าวว่า เพียงความคุ้มครองจากกองกำลังของรัฐบาลตามแนวคิดของบริกส์ไม่อาจดึงประชาชนให้อยู่ฝ่ายเดียวกับรัฐบาลได้ ความกังวลหลักๆ ของเทมเพลอร์ต่อโครงการนี้กลับแตกต่างจากแนวทางของบริกส์ เทมเพลอร์ตระหนักว่าการรับมือไม่ให้ชาวบ้านที่ต้องย้ายถิ่นฐานใหม่กว่า 550 หมู่บ้าน ซึ่งถือเป็นจำนวนประชากรประมาณร้อยละ 10 ของประชากรมลายาในขณะนั้น ถูกตัดขาดการติดต่อ ส่งข้อมูลข่าวสาร ส่งเสบียงอาหารหรือยา ให้กับ พคม. อย่างเด็ดขาด ตามแนวทางการดำเนินงานแบบเดิมนั้นไม่สามารถจูงใจให้ประชาชนในหมู่บ้านยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะชาวจีนหันมาให้ความร่วมมือกับรัฐบาลอย่างจริงจังได้ ทั้งนี้แนวทางการเอาชนะจิตและใจของเทมเพลอร์ต่อคนกลุ่มนี้ จึงมุ่ง ให้ความสำคัญกับประเด็นความเดือนร้อนที่ชาวบ้านในหมู่บ้านได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะจากความเร่งด่วน ที่ต้องย้ายเข้าสู่หมู่บ้านยุทธศาสตร์ ถึงแม้โครงการดังกล่าวจะเป็นโครงการระดับมหิมาของรัฐบาล แต่กลับสร้างผลกระทบเชิงลบแก่ชาวบ้าน โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องที่ดินสำหรับการทำกิน

นอกจากนี้ จากคำกล่าวบางส่วนของเทมเพลอร์ตอนนโยบาย "Winning Hearts and Minds" ผ่านประเด็นที่ดินสำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านยุทธศาสตร์ ยังแสดงให้เห็นว่าการผลักดันแนวทางดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมของชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจใน มลายาให้เกิดความมั่นคงตามสุนทรพจน์ที่เทมเพลอร์เคยกล่าวหลังเดินทางมาถึงมลายาเป็นครั้งแรกไว้ว่า "กระบวนการการตั้งถิ่นฐานใหม่ เป็นเรื่องเร่งด่วน ทำให้รัฐบาลไม่มีโอกาสทำการสำรวจและวางแผนทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรอบคอบ เป็นการขัดขวางและรบกวนวิถีชีวิตชาวบ้านในชนบทซึ่งดำรงอยู่ยาวนานอย่างกระตั้นหัน...ข้าพเจ้าเชื่อว่าประเด็นการถือครองที่ดิน คือปัญหาที่สำคัญกว่า...เราจะพยายามดำเนินการอย่างมุ่งมั่นเพื่อให้แน่ใจว่า การตั้งถิ่นฐานใหม่จะต้องก่อตั้งขึ้นด้วยพื้นฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง และด้วยเหตุนี้ที่ดินบริเวณใกล้เคียงที่ชาวนาหรือเกษตรกรซึ่งย้ายถิ่นฐานใหม่เห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์เพื่อผลิตเป็นอาหารสำหรับชาวบ้านในหมู่บ้านได้ จะถือว่าการถือครองที่ดินดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานด้านความมั่นคงในการดำรงชีวิตที่ประชากรในทุกๆ ประเทศควรได้รับ" (Confidential, General Templer's Address to the Legislative Council, 1952)

ข้อเสนอของเทมเพลอร์ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่อังกฤษในมลายาจำนวนหนึ่งที่มีความเห็นสอดคล้องกับนโยบาย "Winning Hearts and Minds" และเริ่มตระหนักว่าหากต้องการเอาชนะจิตและใจของประชาชนโดยเฉพาะชาวจีนที่ให้การสนับสนุน พคม. อย่างแท้จริง ถ้าพึ่งความมั่นคงปลอดภัยอย่างเดียว ยังไม่สามารถจูงใจให้ชาวบ้านหันมาร่วมมือกับรัฐบาลได้ ขั้นต่อไปคือทำคุณประโยชน์ให้ชาวบ้านเห็นไม่ใช่ การบังคับ แสดงให้ชาวบ้านเห็นว่ารัฐบาลมีสิ่งที่ดีกว่าหยิบยื่นให้ชาวบ้านซึ่ง พคม. ไม่สามารถทำได้ สารสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามต้องทำให้ชาวบ้านเห็นว่าผลประโยชน์เหล่านี้เป็นผล

ตอบแทนจากการมีความมั่นคงปลอดภัย มิใช่ผลประโยชน์ที่รัฐบาลนำมาล่อให้ชาวบ้านเป็นพวกเดียวกับรัฐบาล (ทอมสัน, 2515, น. 67-70)

ในขณะเดียวกัน ปัญหาการถือครองที่ดินถือเป็นประเด็นที่อ่อนไหวและซับซ้อน จนไม่มีข้าหลวงใหญ่คนใดคิดแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภูมิบุตรา (Bumiputera) หรือชาวมลายูเชื้อสายมลายูที่เป็นมุสลิมและมีถิ่นฐานดั้งเดิมในอาณาเขตของมลายา เป็นเพียงชาติพันธุ์เดียวในมลายาที่มีสิทธิพิเศษและได้รับการคุ้มครองในเรื่องการถือครองที่ดินเหนือกว่าชาวจีน อินเดีย และชาติพันธุ์อื่นๆ ในมลายา ที่ถูกมองว่าเป็นเพียงผู้ย้ายถิ่นฐานจากที่อื่น ดังนั้นถึงแม้เทมเพลอร์จะพยายามเข้าไปทำข้อตกลงกับสุลต่านและชนชั้นนำในมลายาเพื่อต่อรองประเด็นดังกล่าวเพียงใด ก็ยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลงตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ อย่างไรก็ตามความพยายามครั้งนี้ของเทมเพลอร์ถือเป็นการปูรากฐานสู่การปฏิรูปที่ดินและสร้างความเท่าเทียมต่อสิทธิการถือครองที่ดินในมลายาในเวลาต่อมา

การให้สิทธิความเป็นพลเมืองแก่ประชากรทุกชาติพันธุ์ในมลายาถือเป็นอีกหนึ่งนโยบายสำคัญที่ทำให้ เทมเพลอร์ประสบความสำเร็จในการวางแผนทางการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายาผ่านสำนวน การเอาชนะจิตและใจ ทั้งนี้การให้สิทธิความเป็นพลเมืองแก่ชาวมลายูทุกชาติพันธุ์นั้น เป็นทั้งเรื่องที่อ่อนไหวและซับซ้อนไม่ต่างจากประเด็นการให้สิทธิถือครองที่ดินแก่คนชาติพันธุ์อื่น ประเด็นนี้เคยถูกผลักดันโดย Malcolm Macdonald ข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี 1949 ครั้นเมื่อหารือการแก้ปัญหาสำคัญทางการเมือง พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างชาวมุสลิมและชาวจีนมลายาให้ มีความใกล้ชิดมากขึ้น (*Brief for Mr. Rees Williams Tour of Hong Kong, Singapore and Malaya, 1949*) แต่น่าเสียดายที่ เกอร์นี ข้าหลวงใหญ่อังกฤษประจำมลายาในขณะนั้น ไม่ให้ความสำคัญ ต่อประเด็นดังกล่าวในช่วงที่ดำรงตำแหน่ง

เทมเพลอร์เสนอร่างพระราชบัญญัติในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งสหพันธรัฐในวันที่ 19 มีนาคม ปี 1952 และหวังว่าจะสามารถเปิดทางให้ชาวอินเดียและชาวจีนในมลายากลายเป็นพลเมืองของรัฐ ที่มีฐานะเท่าเทียมกับภูมิบุตรามากขึ้น โดยในขณะนั้นคาดการณ์ว่ามลายามีประชากรทั้งหมดราว 5,698,200 คน ประกอบด้วยชาวมลายู 2,808,400 คน ชาวจีน 2,155,700 คน ชาวอินเดียและปากีสถานจำนวน 651,100 คน และชาติพันธุ์อื่นๆ อีกประมาณ 83,000 คน (*Federation of Malaya Report of the Committee Appointed to Examine the Question of Elections to the Legislative Council, 1954, p. 40*) ในเดือนธันวาคม ปี 1953 เทมเพลอร์ริเริ่มดำเนินการจดทะเบียนสัญชาติซึ่งมีผลบังคับใช้เป็นเวลา 1 ปี โดยการให้สิทธิพลเมืองของเทมเพลอร์นั้นมีขั้นตอนที่ง่าย ลดความยุ่งยากในการลงทะเบียนกว่าแบบเก่ามาก

แต่ L.R. McIntyre เจ้าหน้าที่ชาวออสเตรเลียที่ปฏิบัติงานอยู่ในสิงคโปร์ ส่งรายงานลับถึงรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศในแคนเบอร์ร่าว่า ท่ามกลางสถานการณ์ความวุ่นวายของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น ชาวจีนยังรอดิตตามว่าจะเกิดอะไรขึ้นในพื้นที่ที่เหลือของภูมิภาคนี้ ในขณะที่

ชาวอินเดียยังตัดสินใจไม่ได้ว่าควรทำอย่างไรต่อไป เขาจึงมีความเห็นต่อข้อเสนอของเทมเพลอร์ว่าอาจจะยังไม่ได้รับ ความสนใจจากประชากรทั้งสามกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นชาวมลายูพื้นเมือง ชาวจีน และอินเดียที่ยังมีความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และชาติความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เกินกว่าจะให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการจัดการปัญหาในท้องถิ่นและความปรองดองภายในประเทศไปจนถึงขั้นมีระบบการเลือกตั้ง (L.R. McIntyre, 1953) หลังจากนั้นอีก 2 ปี ความเห็นนี้ได้รับการยืนยันอีกครั้งเมื่อ Lennox-Boyd รัฐมนตรีกระทรวงอาณานิคมแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายพลเมืองในขณะนั้นว่า ไม่เป็นที่น่าพอใจเนื่องจากประชากร โดยเฉพาะชาวจีนใน มลายาจำนวนมากปฏิเสธสิทธิความเป็นพลเมือง (Lennox-Boyd, 1955) ยิ่งไปกว่านั้น การเรียกร้องให้ประชากรทุกชาติพันธุ์ที่อาศัยในมลายาได้รับสิทธิความเป็นพลเมืองอย่างเท่าเทียมกัน ยังส่งผลในทางลบ ต่อความรู้สึกของบรรดาสุลต่าน ชนชั้นนำและชาวมาเลพื้นเมืองเป็นอย่างมาก นอกจากคนกลุ่มนี้เกรงว่าจะเกิดผลเสียต่อสิทธิพิเศษและการคุ้มครองเดิมแล้ว พวกเขายังไม่แน่ใจว่าทั้งชาวจีนและชาวอินเดียในมลายา จะสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองของมลายาได้จริง เนื่องจากความแคลงใจในความซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินและสุลต่านของคนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนั้นความพยายามของเทมเพลอร์จึงไม่อาจเกิดขึ้นทันทีทันใด และปัญหาความเป็นพลเมืองยังเป็นปัญหาที่จะต้องค่อยๆถูกแก้ไขจนกระทั่งปัจจุบัน

6. การปรับปรุงประสิทธิภาพตำรวจในมลายาและเปิดโอกาสให้ชาวจีนเข้าร่วมงานกับตำรวจและกองทัพ

อีกหนึ่งผลงานสำคัญของเทมเพลอร์ที่ต้องกล่าวถึง คือ การลดบทบาทของกองทัพในสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบ ถึงแม้ว่าเทมเพลอร์จะคุ้นเคยกับการปฏิบัติหน้าที่ในแบบทหารมาตลอด หากแต่เขาตระหนักถึงสถานการณ์ในมลายาว่าจำเป็นต้องให้รัฐบาลพลเรือนอยู่ในจุดสูงสุด ส่วนการดำเนินงานของกองทัพจะใช้เพื่อเสริมปฏิบัติการของพลเรือนเท่านั้น ดังนั้นหนึ่งในการตัดสินใจปรับนโยบายใหญ่ๆ ในมลายาในช่วงเริ่มต้น อย่างการสร้างทัศนคติของสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบว่าเป็นเรื่องของ “สงครามภายใน” ที่กำหนดให้สถาบันตำรวจมีบทบาทสำคัญ เช่นนี้อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคยสำหรับสังคมไทยที่ภารกิจด้านความมั่นคงถูกมอบให้กับสถาบันทหารเป็นหลัก (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, น. 38) หากแต่สถานการณ์หลังจากการดำเนินนโยบายนี้ของเทมเพลอร์แสดงให้เห็นแล้วว่าในปี 1952 งานรักษาความสงบภายในของตำรวจลดหน้าไปมาก จนมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าการปรับปรุงประสิทธิภาพของตำรวจในมลายาเป็นอีกจุดเปลี่ยนสำคัญของการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าใหม่ของสงคราม

นักวิชาการที่ศึกษาสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบมองว่าสงครามในมลายามีหลักการสำคัญอย่างหนึ่งคือ รัฐบาลอังกฤษใช้กลไกของตำรวจมากกว่าการพึ่งปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินการของสหรัฐฯในเวียดนาม ที่อาศัยกำลังทหารเป็นเครื่องมือหลัก ดังที่ Richard Clutlerbuck ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในหนังสือเรื่อง The Long, Long War ว่า “กำลังสำคัญที่สุดในการจัดการกับสิ่งต่างๆ ในมลายา คือ ตำรวจ สงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบคือการนำมาซึ่งการปฏิบัติ

ตามกฎหมายและการรักษาความสงบเรียบร้อย และผู้ที่ต้องรักษาความสงบเรียบร้อยเช่นนี้ก็คือเจ้าหน้าที่ตรวจที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว การกีดกันไม่ใช่เรื่องของชาวบ้านที่ได้รับการติดต่อจากชาวคูราว การรักษาความมั่นคงและการแสวงหาข่าวกรองถูกจัดทำให้ขึ้นด้วยตำรวจและมีกำลังทหารเป็นส่วนสนับสนุน แต่ไม่ใช่การให้ทหารเข้ามารับภาระแทน” (Clutlerbuck, 1966 อ้างถึงใน สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, น. 37-8)

ก่อนหน้าเหมเพลอร์เดินทางมาปฏิบัติหน้าที่ในมลายา การดำเนินงานของตำรวจประสบปัญหาขาดแคลนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นชาวจีน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยข่าวกรอง (Special Branch: SB) และการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในวงกว้าง เหมเพลอร์จึงเห็นถึงความจำเป็นในการจัดระเบียบหน่วยงานตำรวจอย่างเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงมีการออกคำสั่งให้มีการเกณฑ์เยาวชนชาวจีนเข้ามาเป็นตำรวจขึ้นในเดือนเมษายน ปี 1952 นอกจากนี้เหมเพลอร์ยังจัดโครงการเพื่อมองหาเยาวชนชายชาวจีนเข้ามาเป็นตำรวจในรัฐเปรักซึ่งมีประชากรชาวจีนจำนวนมาก (Comber, 2015, pp. 57-64)

ในขณะเดียวกัน เหมเพลอร์ยังตระหนักว่าการสร้างกองทัพมลายัน ที่ประกอบด้วยทหารมาเลย์และทหารของสหพันธรัฐที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยเฉพาะการเปิดรับชาวจีนมาเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพ เป็นแนวทางที่จะช่วยให้รัฐบาลได้รับความร่วมมือจากชาวจีนในชนบทโดยตรงเพื่อทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบกับ พคม. และในอีกแง่หนึ่งยังเป็นการ “แย่งชิงมวลชนจากกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ” ด้วย เหมเพลอร์ประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้ผู้ปกครองและชนชั้นนำชาวมลายูเห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วน จนสามารถประนีประนอมยอมรับแนวคิดการเพิ่มจำนวนทหารโดยเปิดรับชาวจีน ชาวจีนอินเดียและชาติพันธุ์อื่นๆ ซึ่งอาจจะกระทบกับสิทธิและจำนวนทหารที่เดิมทีแล้วคนกลุ่มนี้คาดหวังต้องการสงวนให้เฉพาะ ชาวมลายูที่เป็นภูมิบุตรเท่านั้น (Comber, 2015, pp. 64-66) นอกจากนี้เหมเพลอร์ยังสั่งให้สโมสรนายทหารในกัวลาลัมเปอร์ยกเลิกการแบ่งแยกสีผิวและเชื้อชาติโดยประกาศอย่างชัดเจนว่า “จะไม่มี การแบ่งแยกสีผิวและเชื้อชาติสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลเป็นอันขาด ไม่ว่าจะ เป็นทหารอังกฤษ โรดิเชีย กรูซ่า แอฟริกันหรือฟิจิ ต่างต้องเสี่ยงชีวิตร่วมกับชาวมลายู จีนและอินเดียร่วมกัน” (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, น. 3)

อย่างไรก็ตามการเชิญชวนให้ชาวจีนเข้าร่วมในกองทัพต้องประสบปัญหาไม่ต่างจากการรับสมัครตำรวจตามที่กล่าวข้างต้น เนื่องจากชาวจีนจำนวนมากยังมองว่าตนเองเป็นเพียงผู้อาศัยหรือผู้อพยพชั่วคราวในมลายา และยังมีความรู้สึกรังเกียจติดต่อประเทศจีนถิ่นเดิมของบรรพบุรุษมากกว่า พวกเขาจึงไม่เห็นว่า การรับใช้มลายาจะมีผลประโยชน์ใดๆ ควบคู่กับในเดือนพฤษภาคม ปี 1953 รัฐบาลอังกฤษประสบปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายทำให้ในปี 1954 มีการเกณฑ์ทหารเพิ่มเพียง 1 กรมเท่านั้น (Comber, 2015, pp. 64-66) แต่ในอีกหลายปีถัดไปรัฐบาลอังกฤษในมลายาเริ่มให้ความสำคัญกับการเปิดรับชาวจีนเพื่อเข้ามาเป็นทหารต่อสู้กับ พคม. มากขึ้นเรื่อยๆ ตลอดระยะเวลา 2 ปีที่เหมเพลอร์อยู่ในอำนาจ พิสูจน์ให้เห็นว่าการดำเนินงานของเขาประสบผลสำเร็จยิ่ง สมานิก พคม. จำนวน 2 ใน 3 ส่วนถูกกวาดล้าง อัตราการเกิดความรุนแรงลดลงจาก 500 ครั้ง เหลือเพียงน้อยกว่า 100 ครั้งต่อเดือน และ

การบาดเจ็บล้มตายของกองกำลังรักษาความปลอดภัยของรัฐบาลลดลง จาก 200 คน เป็น 40 กว่าคนต่อเดือน (Clutterbuck, 1985, p. 186; Ramakrishna, 2001, p. 79)

7. การวางรากฐานสู่การปกครองตนเองและการประกาศเขตขาวในมลายา

การวางรากฐานสู่การปกครองตนเองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยของมลายาถูกดำเนินการมาแล้วก่อนเทมเพลอร์เดินทางมาถึงในปี 1952 พรรคองค์กรมลายูแห่งชาติหรือพรรคอัมโน (United Malays National Organization: UMNO) และพรรคตัวแทนชาวจีนชื่อว่าสมาคมชาวจีนมาเลเซีย (Malaysian Chinese Association: MCA) ตัดสินใจเป็นพันธมิตรร่วมกันในการเลือกตั้งระดับเทศบาลเพื่อเอาชนะ พรรคเอกราชมลายา (Independence of Malaya Party: IMP) ของ Dato Onn bin Ja'afar อดีตผู้นำของพรรค UMNO โดยคาดหวังว่าการเป็นพันธมิตรทางการเมืองที่ประกอบด้วยชาวมลายูและชาวจีน จะทำให้ทั้ง 2 พรรคมีฐานผู้สนับสนุนทางชาติพันธุ์ใหญ่ที่สุดในมลายา ความสำเร็จในการเลือกตั้งของทั้งสองพรรคเริ่มต้นจากการเลือกตั้งระดับเทศบาลในกัวลาลัมเปอร์ และยังคงชนะการเลือกตั้งระดับเทศบาลอื่นๆ ที่จัดขึ้นอีกหลายครั้งในกัวลาลัมเปอร์ ทั้ง 2 พรรคจึงกลายเป็นพรรคการเมืองตัวแทนชาวมลายูและชาวจีนซึ่งเป็นประชากรส่วนมากในมลายา (Comber, 2015, pp. 49-50) จนคาดเดาได้ไม่ยากเลยว่าหากมีการเลือกตั้งในระดับประเทศขึ้นพรรคการเมืองใดจะชนะการเลือกตั้งและสามารถขึ้นมาเป็นรัฐบาลปกครองมลายาต่อจากอังกฤษ

ในขณะที่เทมเพลอร์คาดหวังว่าพรรค IMP ของ Dato Onn bin Ja'afar สามารถชนะการเลือกตั้งและมีอำนาจเหนือพรรค UMNO และ MCA เนื่องจากมีมุมมองทางการเมืองตรงกันว่าการปกครองตนเองของมลายาควรเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้งานเขียนของ Comber ตั้งข้อสังเกตต่อนโยบายการเลือกตั้งของเทมเพลอร์ว่าเป็นการสนองความต้องการเฉพาะหน้าของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นมากกว่าเพื่อผลประโยชน์ในอนาคตของชาติอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน ตุนกู อับดุล ระห์มัน หัวหน้าพรรคอัมโนกลับเห็นว่ามลายาควรได้รับเอกราชทันที และไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของเทมเพลอร์ (Comber, 2015, pp. 78-82) อย่างไรก็ตาม กระบวนการการเลือกตั้งและการเดินทางสู่ความเป็นเอกราชของมลายาดำเนินอย่างค่อยเป็นค่อยไป สอดคล้องกับความตั้งใจของรัฐบาลในลอนดอนที่ต้องการให้มลายาก้าวเข้าสู่การปกครองตนเองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ หลังจากการเลือกตั้งระดับเทศบาลครั้งแรกที่จัดขึ้นในสมัยเกอร์นี เมื่อปลายปี 1951 ในปี 1952 เมื่อเทมเพลอร์ทำการมอบสัญญาให้กับชาวจีนมากขึ้น การจัดการเลือกตั้งในหมู่บ้านยุทธศาสตร์ดำเนินขึ้นหลังจากนั้นไม่นาน ในปี 1954 เริ่มปีการเลือกตั้งระดับรัฐขึ้น ทั้งนี้ตั้งแต่ปลายปี 1952 เริ่มมีการก่อตั้งโรงเรียน ศาลากลาง สถานีอนามัยและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานอื่นๆ ในหมู่บ้านยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง (Hack, 2009, p. 6)

นอกเหนือจากการผลักดันให้มีการเลือก โดยเฉพาะในหมู่บ้านยุทธศาสตร์แล้ว การตัดสินใจครั้งสำคัญ of เทมเพลอร์ตามนโยบาย “Winning Hearts and Minds” คือการริเริ่มแนวคิดเขตพื้นที่

สีขาว (White Areas) ในมลายา โดย มะละกา (Melaka) เป็นรัฐที่ได้รับการประกาศเป็นเขตพื้นที่สีขาวแห่งแรกในปี 1953 เมื่อ The Malaka Special Branch ได้รายงานว่ามีอิทธิพลของ พคม. ได้ถูกขจัดออกไปจากรัฐดังกล่าวแล้ว (Comber, 2008, p. 152)

แนวคิดดังกล่าวเป็นการบอกเป็นนัยว่ารัฐบาลได้นำประชาชนออกจากภาวะสงครามแล้ว เป็นการมอบอิสรภาพเพื่อให้ประชาชนเหล่านี้จะตระหนักว่าหากประชาชนปล่อยให้ พคม. เข้ามาแทรกแซงในหมู่บ้านเหล่านั้นอีก ชาวบ้านจะต้องกลับไปสู่สถานะเดิม (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, น. 36) ในระยะเวลาต่อมาเมื่อสถานการณ์ความรุนแรงได้ลดระดับลง พื้นที่อื่นๆในมลายาก็ได้รับการประกาศให้เป็นเขตขาวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆตามลำดับ ทั้งนี้แนวคิดเช่นนี้กลับเป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือกับรัฐบาลมากขึ้นและจากความร่วมมือที่มุ่งมั่นของประชาชนทำให้รัฐบาลประกาศเขตขาวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดภาวะฉุกเฉินในมลายาได้ถูกยกเลิกไปใน ปี 1960 ถือเป็นความสำเร็จในการทำสงครามต่อต้าน การก่อความไม่สงบของรัฐบาลอังกฤษในมลายาที่ยืดเยื้อยาวนานถึง 12 ปี

ประเด็นข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของนโยบายที่สะท้อนความมุ่งหวังจากสำนวน “การเอาชนะจิตและใจ” ของเทมเพลอร์ ในฐานะผู้วางรากฐานและริเริ่มแนวคิดที่จะทำให้ประชาชน โดยเฉพาะชาวจีนใน มลายาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการทำสงครามพร้อมกับรัฐในการต่อสู้กับกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ เทมเพลอร์ ยังวางรากฐานสำคัญทางสังคมอื่นๆ อีกหลายด้าน เช่น การขยายจำนวนโรงเรียน เพราะหลังจากที่รัฐบาลตัดสินใจลดบทบาทของทหารและไม่จำเป็นต้องแบ่งงบประมาณในการจัดหาอาวุธ ยุทโธปกรณ์เป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงมีงบประมาณเหลือมากเพียงพอที่จะสร้างโรงเรียนและจ้างครูเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้คนในท้องถิ่นได้รับการอบรมเพื่อเป็นครู มีการส่งคนเอเชียประมาณ 600 คน ไปอบรมหลักสูตรวิชาครูที่ลอนดอนด้วยเครื่องบินเช่าเหมาลำ (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, น. 3-4) และวางรากฐานเพื่อให้ประชาชนทุกเชื้อชาติโดยเฉพาะชาวจีนในมลายามีสิทธิด้านการศึกษาเท่าเทียมกับภูมิบุตรมากขึ้น (Comber, 2015, pp. 66-71) นอกจากนโยบาย ที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว เทมเพลอร์ ยังริเริ่มมาตรการใหม่ๆ อีกหลายเรื่องบางมาตรการอาจจะดูเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย หากแต่ทุกอย่างถูกดำเนินการภายใต้จุดมุ่งหมายที่จะต้อง “เอาชนะจิตและใจ” ของประชาชน ในปี 1953 สถานการณ์การก่อความไม่สงบในมลายาเริ่มลดระดับลง รัฐบาลเริ่มเป็นฝ่ายเปิดการรุก ในหลายพื้นที่ และเป็นช่วงเวลาเดียวกันที่เทมเพลอร์เห็นว่า เขาไม่เหมาะสมที่จะอยู่ในมลายาต่อไปแล้ว เพราะสงครามการทหารกำลังสิ้นสุดลงและภาระหน้าที่ต่อไปเป็นเรื่องทางการเมืองซึ่งเขาไม่เหมาะสมกับงานดังกล่าว (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551, p. 40)

8. สรุป

การศึกษาการปรับตัวและการสร้างวิถีชีวิตชุดใหม่ในการรับมือกับสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายา ของผู้บริหารระดับสูงอย่าง เซอร์ เจอรัลด์ เทมเพลอร์ ที่ยอมรับข้อจำกัดของวิถีชีวิตชุดเก่า เล็งเห็นว่าสงครามในมลายาเป็นสงครามทางการเมือง และมีแนวคิดต่อการทำสงครามครั้งนี้ด้วยสำนวน “การเอาชนะจิตและใจ” ประชาชน โดยเฉพาะชาวจีนในมลายา ฐานสนับสนุนสำคัญของกลุ่มที่เห็นต่าง จากรัฐ พบว่าการตัดสินใจให้ฝ่ายพลเรือนมีหน้าที่หลักในการทำสงคราม การติดอาวุธชาวจีนในมลายาเพื่อ สู้รบกับ พคม. ผ่านการปรับปรุงประสิทธิภาพตำรวจในมลายาและเปิดโอกาสให้ชาวจีนเข้าร่วมงานกับตำรวจและกองทัพ เป็นการเปลี่ยนโฉมหน้าสงครามและพลิกสถานการณ์การทำสงครามครั้งสำคัญ อันเป็นรากฐาน สู่การประกาศยุติภาวะฉุกเฉินลงในปี 1960

ขณะเดียวกัน นโยบายการเอาชนะจิตและใจของเทมเพลอร์ผ่านการเรียกร้องสิทธิพลเมืองและการถือครองที่ดินข้างต้นที่อาจจะดูเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย แต่ต้องไม่ลืมว่าในเวลาดังกล่าวรัฐบาลอังกฤษยังปกครอง มลายา และยังไม่มีความจำเป็นที่ชัดเจนของคำว่าพลเมืองและการถือครองที่ดินของชาติพันธุ์อื่นนอกจากภูมิบุตรมาก่อน หากต้องการให้มลายาเป็นเอกราชคำถามสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นคือ ใครควรเป็นประชาชนของประเทศและใครมีสิทธิในการถือครองที่ดินในมลายาได้บ้าง ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าความพยายามในการเรียกร้องครั้งนี้ของเทมเพลอร์ เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความเท่าเทียมกันทางชาติพันธุ์ ที่ไม่เคยมีข้าหลวงใหญ่คนใดดำเนินการอย่างจริงจังมาก่อน อีกทั้งการวางรากฐานสู่การปกครองตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไปและการประกาศเขตชาวของเทมเพลอร์คือเป้าหมายสูงสุดของการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายา เป็นแนวคิดที่บอกเป็นนัยว่ารัฐบาลได้มอบอิสรภาพและนำประชาชนออกจากสงครามแล้ว ถือเป็นทั้งการจูงใจให้ประชาชนช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อยพร้อมทั้งรัฐ ควบคู่กับการวางรากฐานป้องกันมิให้เกิดสงครามลักษณะเดียวกันในอนาคต ดังนั้นหากมองในระดับบุคคลอาจจะกล่าวได้ว่าเทมเพลอร์ คือจุดเริ่มต้นของการพลิกสถานการณ์และโฉมหน้าของสงครามในมลายา และหากมองในระดับนโยบายเห็นได้ว่าการผลักดันนโยบาย “การเอาชนะจิตและใจ” ของเทมเพลอร์เป็นรากฐานสำคัญของการรุกทางยุทธศาสตร์ในการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบในมลายาในระยะต่อมาจนกระทั่งประกาศชัยชนะของรัฐบาลอังกฤษ ในปี 1960

ทั้งนี้ การทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของอังกฤษในมลายาถือเป็นการรับมือกับสงครามนอกแบบที่แตกต่างจากการรับมือกับสงครามของประเทศตะวันตกอื่น ๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคนี้ ที่ยังไม่สามารถก้าวข้ามการให้ความสำคัญกับการใช้กำลังทหารไม่ต่างจากอดีต การที่รัฐบาลกลางที่มีอำนาจถูกท้าทายจากกองกำลังติดอาวุธจำนวนมากที่อยู่ในป่า และใช้การก่อความไม่สงบเป็นหนึ่งในเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองนอกจากในมลายาแล้ว การรับมือกับสงครามในลักษณะดังกล่าว ของสหรัฐฯ ในเวียดนามยังเป็นอีกหนึ่งบทเรียนที่ชี้ให้เห็นว่า การปรามปรามผู้เห็นต่างจากรัฐตามแบบแผนการทำสงครามที่เคยประสบความสำเร็จในสงครามขนาดใหญ่หรือสงครามเต็มรูปแบบ

แบบในอดีต อย่างการ “ค้นหาและทำลาย” หรือ “ล่าและสังหาร” ไม่สามารถนำไปให้รัฐบาลประสพชัยชนะในเวทีของสงครามนอกแบบโดยเฉพาะในสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบได้

แนวคิดการทำสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบของรัฐบาลอังกฤษในมลายา จึงเป็นข้อพิจารณาที่ควรถูกนำกลับมาให้ความสนใจ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์การก่อความไม่สงบร่วมสมัยในปัจจุบันมีลักษณะแตกต่างกันจากอดีตบ้าง หากแต่ธรรมชาติของปัญหาที่เป็นเรื่องของการจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้กับรัฐหรือการแสดงออก ในลักษณะการปฏิเสธรำนาจอธิปไตยยังคงเป็นประเด็นที่ไม่แตกต่างจากในอดีต ดังนั้นข้อคิดจากการทำสงคราม ของรัฐบาลอังกฤษในมลายายังสามารถเป็นบทเรียนสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาสงครามต่อต้านการก่อความไม่สงบ รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแวดวงความมั่นคงของไทย ซึ่งสามารถนำแนวคิดช่วงชิงการสนับสนุนจากประชาชนข้างต้นมาปรับใช้โดยเฉพาะการรับมือกับเหตุการณ์เกี่ยวกับภาคใต้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในทางบวกให้ประชาชนหันมาสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลและปรับใช้วิธีคิดข้างต้นควบคู่กับแนวคิดการทำสงครามต่อต้านการ ก่อความไม่สงบในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จีนเป็ง. (2557). ประวัติศาสตร์คู่นาน : *เรื่องเล่าเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์มลายา* [Alias Chin Peng: My Side of History], (ฉันวีร์วี, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: พี.เพรส.

ทอมสัน, โรเบิร์ต. (2515). *พิชิตการก่อความไม่สงบคอมมิวนิสต์* [Defeating Communist Insurgency], (สมโภชน์ วิลไลจิตต์ และ สุวิทย์ สุวรรณ, ผู้แปล). พระนคร: ศิวพร.

บาร์เบอร์, โนเอล. (2516). *สงครามของพวกสุนัขจรจัด* [War of the Running Dogs], (สมโภชน์ วิลไลจิตต์ และ สุวิทย์ สุวรรณ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ศิวพร.

สุรชาติ บำรุงสุข. (2550). *การต่อต้านการก่อความไม่สงบ* [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: สแควร์ ปริ้นซ์ 93 จำกัด.

สุรชาติ บำรุงสุข. (2551). *บทเรียนจากมลายา* (Lessons Learned from Malaya) [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: สแควร์ ปริ้นซ์ 93 จำกัด.

สุรชาติ บำรุงสุข. (2554). *Winning hearts and minds* [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: สแควร์ ปริ้นซ์ 93 จำกัด.

ภาษาอังกฤษ

Abdullah, I. (2014). *Ringkasan Sejarah Tentera Anti-Jepun Rakyat Malaya*. Petaling Jaya: Strategic Information and Research Development Center.

Clutlerbuck, R. (1966). *The Long, Long War: Counterinsurgency in Malaya and Vietnam*. Newyork: Frederick A. Praeger.

Clutterbuck, R. (1985). *Conflict and Violence in Singapore and Malaysia 1945-1983*. Singapore: Graham Brash.

Comber, L. (2008). The Special Branch and the Briggs Plan. In *Malaya's Secret Police 1945-60: The Role of the Special Branch in the Malayan Emergency* (pp. 147-172). chapter 7, ISEAS-Yusof Ishak Institute.

Comber, L. (2015). *Templer and the Road to Malayan Independence: The Man and His Time*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies

CPM Document. (1981). *Perjalanan Yang Cemerlang 1930-1980. Federation of Malaya Report of the Committee Appointed to Examine the Question of Elections to the Legislative Council*. (1954). Kuala Lumpur: Government printer.

Kheng, C. H. (2012). *Red star over Malaya : resistance and social conflict during and after the Japanese occupation of Malaya, 1941-46*. Singapore: NUS Press.

- Petraeus, D. and Amos, J. A. (2006). FM3-24/MCWP 3-33.5, Counterinsurgency. Retrieved 12 June 2020 <http://www.fas.org/irp/doddir/army/fm3-24.pdf>
- Hack, K. (2009). The Malayan Emergency as Counter-Insurgency Paradigm. *Journal of Strategic Studies*, 32(3), 383-414.
- Ling, H. H. (2010). *Kegagalan gerakan bersenjata Parti Komunis Malaya (PKM), 1948-1961: Satu analisis*. Malaysia Dari Segi Sejarah, 38.
- Nagl, J. (2005). *Learning to Eat Soup with a Knife: Counterinsurgency Lessons from Malaya and Vietnam*. London: University of Chicago Press.
- Ramakrishna, K. (2001). Transmogrifying' Malaya: The Impact of Sir Gerald Templer (1952-54). *Journal of Southeast Asian Studies*, 32(1), 79-92.
- Strauch, J. (1981). Chinese Village Politics in the Malaysian State (Master's thesis). Cambridge: Harvard University Press.
- Yao, S. (2016). *The Malayan emergency: A small, distant war*. Copenhagen: NIAS Press.

ARCHIVAL SOURCES

- CAB 129/76 CP (55) 81, Federation of Malaya: Constitutional Developments. Cabinet Menorendom by Mr. Lennox-Boyd, 20 July 1955.
- CO 967/84, No.70, Brief for Mr. Rees Williams Tour of Hong Kong, Singapore and Malaya, October/November 1949.
- CO 1022/100, Confidential, "General Templer's Address to the Legislative Council", 19 March 1952.
- CO 1022/103, Directive to General Sir Gerald Templer, 1 February 1952.
- NAA: A816, 19/321/18, Secret, "Movement towards Self-Government in Malaya", 23 September 1953.
- TNA: Air20/10377, 'Review of the Emergency', DOO, 12 September 1957.